

GAMTOSATEITIS

PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS

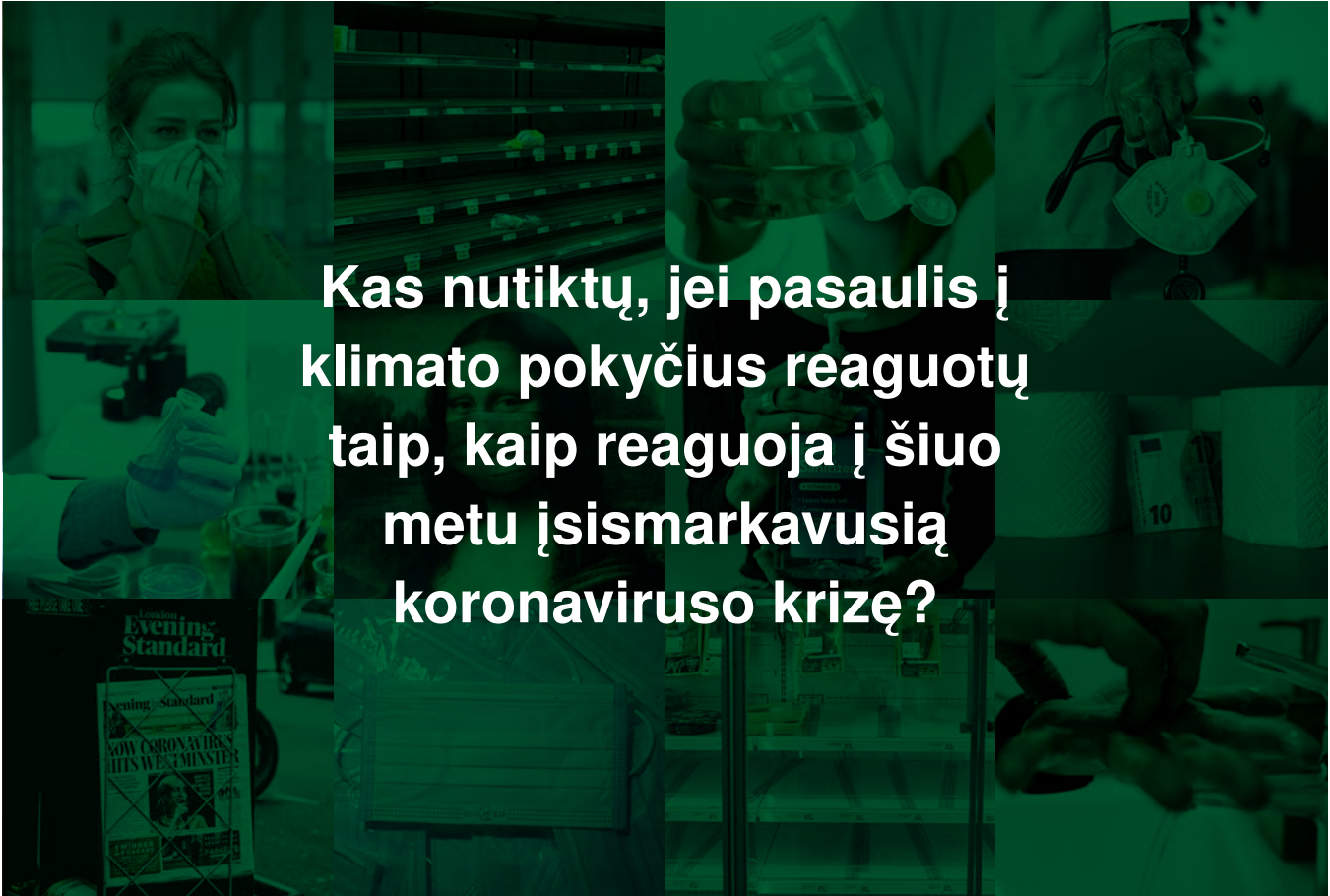
NAUJIENLAIŠKIS

2020 m.
I ketvirtis

Gerb. klientai,

Siunčiame Jums VšĮ „Gamtos ateitis“
naujienlaiškį, kuriame rasite mūsų I ketvirčio
naujienas, aktualijas, patarimus ir rekomendacijas
Jums – apie pakuočių atliekų tvarkymą.

AKTUALIJOS

Kas nutiktų, jei pasaulis į klimato pokyčius reaguotų taip, kaip reaguoja į šiuo metu įsismarkavusią koronaviruso krizę?

Koronavirusas COVID-19 šiandien taip smarkiai pakeitė kasdienį žmonių gyvenimą, kad poveikis jau matomas net iš kosmoso. Palydovinės nuotraukos Kinijoje, kur šimtai milijonų žmonių buvo laikomi karantine, siekiant sustabdyti ligos plitimą, jau dabar rodo stiprų pokytį – užterštumas dėl stojančios fabrikų gamybos, oro transporto skrydžių atšaukimo ir kitų įvestų griežtų priemonių sustabdyti ligos plitimą tarp skirtingų šalių ar šalies viduje, pastebimai mažėja. Visame pasaulyje greitai išaugus koronaviruso susirgimų ir užsikrėtimų skaičiui, žmonės keičia taktiką ir kviečia darbuotojus dirbti iš namų, atšaukia konferencijas, masinius renginius, įvairius susibūrimus. Mokyklos visame pasaulyje stabdo užsiėmimus vaikams klasėse, ikimokyklinio ugdymo įstaigose.

Atsižvelgiant į susidariusią situaciją dėl koronaviruso – viso pasaulio šalyse vyriausybės ir piliečiai akimirksniu pakeitė kasdienes savo gyvenimo įpročius. Pokyčiai įvyko staigiai, juos lėmė plačiai paplitęs pripažinimas, kad tai visuomenės sveikatos ekstremali situacija, kuriai būtina užkirsti kelią čia ir dabar.

Kas nutiktų, jei pasaulis reaguotų į klimato pokyčius taip, kaip reaguoja į šiuo metu įsismarkavusią koronaviruso krizę? Kaip atrodytų greitas, suderintas, kolektyvinis atsakas į klimato pokyčius?

Tarp šių situacijų yra ir panašumų – abiem atvejais mokslo bendruomenė siūlo aiškius įspėjimus ir taktinius veiksmus, ką daryti, kad ši pandemija liautųsi? Abi šios situacijos susijusios su

visuomenės sveikata. Klimato pokyčiai kasmet žudo žmones ekstremalių karščio bangų, gaisrų, potvynių ir kitų stichinių nelaimių metu. Tai taip pat didina maisto ir vandens trūkumą. Tie patys teršalai, kurie smarkiai prisideda prie klimato pokyčių, sukelia milžinišką oro taršą, kasmet nužudančią milijonus žmonių ar sukeliančią begales įvairių ligų. Ligos, tokios kaip maliarija ir karštligė, kasmet nusineša tūkstančius gyvybių. Jei pasaulis reaguotų į klimato pokyčius taip, kaip reaguoja šiandien į koronavirusą – turėtume žymiai didesnius pokyčius šioje srityje, tačiau klimato pokyčiai vis dar atrodo kaip šiek tiek tolimesnė problema, kurią galima vis atidėti į priekį. Pagrindinis skirtumas tas, kad klimato krizės metu galingos kompanijos turi daug ką prarasti,

jei pasaulis imsis ryžtingų veiksmų, o virusas, nors daug žmonių, verslų ir praranda pinigus, nepalieka antros galimybės rinktis – dėl gresiančios grėsmės žmogaus gyvybei čia ir dabar.

„Mes matome, kiek vyriausybės gali įtakoti žmones pakeisti savo elgesį per labai trumpą laiką“, – sako May Boeve, klimato gynimo grupės 350.org vykdomasis direktorius. „Būtent to klimato pokyčiai prašo vyriausybių ir žmonių metų metus susidurti su kitokio pobūdžio grėsme – klimato krize – bet, deja, proporcingų ir greitų veiksmų nematome. Viena vertus, tai rodo, kad pokyčiai visgi įmanomi, ir įmanomi per tokį trumpą laiką“.

Mes matome, kiek vyriausybės gali įtakoti žmones pakeisti savo elgesį per labai trumpą laiką

May Boeve

Klimato gynimo grupės 350.org vykdomasis direktorius

Parengta pagal straipsnį:

„What would happen if the world reacted to climate change like it's reacting to the coronavirus?“
[fastcompany.com](https://www.fastcompany.com)

AKTUALU GAMINTOJAMS IR IMPORTUOTOJAMS

DĖL TUŠČIOS PAKUOTĖS APSKAITOS

Svarbu žinoti, kad jei įvežate į Lietuvos teritoriją tuščias pakuotes arba Lietuvoje gaminate tuščias pakuotes – pakuočių apskaitoje GPAIS-e privalote vesti tuščios pakuotės apskaitą.

Šis reikalavimas negalioja Lietuvoje įsigijamai tuščiai pakuotei. Tokią pakuotę apskaityti reikia tik ją pripildžius prekėmis/gaminiais, kaip pripildytą pakuotę (ne tuščią). Apskaitant (GPAIS-e) ir deklaruojant VMI tuščią pakuotę, parenkama kategorija NENURODOMA, rūšies kodas – prasidedantis skaitmeniu 0 (pvz., 02-plastikinė tuščia pakuotė, 05-popierinė tuščia pakuotė). Už tuščios nepripildytos pakuotės tiekimą vidaus rinkai mokestis valstybei nemokamas, atliekų sutvarkymo užduotys nevykdomos, jų kiekiai neteikiami VšĮ „Gamtos ateitis“ informacinėje sistemoje.

Tuščią pakuotę apskaityti galite keliais būdais:

1. Prekinių vienetų sąraše įvedant vieną prekinį vienetą, kurio pakuočių aprašyme nurodoma ir tuščia pakuotė (kodu prasidedančiu 0) ir pripildyta pakuotė (pakuotė, į kurią supakuota tuščia pakuotė).

Pvz.:

Prekinis vienetas 222 Plastikinė plėvelė

- Pakuotės pavadinimas plėvelė Pakuotės kategorija Nenurodoma Pakuotės rūšies kodas 02;
- Pakuotės pavadinimas dėžė Pakuotės kategorija Tretinė Pakuotės rūšies kodas 25 (arba 75, jei plėvelė neparduodama tuščia, o naudojama įmonėje gaminių pakavimui).

Rekomendacijas parengė:

VšĮ „Gamtos ateitis“ Aplinkosaugos ekspertė Dalia Gedgaudienė

2. Prekinių vienetų sąraše įvedant du prekiinius vienetus su skirtingais kodais. Vieno prekinio vieneto pakuočių aprašyme nurodoma tik tuščia pakuotė, kito prekinio vieneto aprašyme – tik pripildyta pakuotė, į kurią supakuota tuščia pakuotė.

1-as Prekinis vienetas 222 T Plastikinė plėvelė

- Pakuotės pavadinimas plėvelė Pakuotės kategorija Nenurodoma Pakuotės rūšies kodas 02.

2-as Prekinis vienetas 222 Plastikinė plėvelė

- Pakuotės pavadinimas dėžė Pakuotės kategorija Tretinė Pakuotės rūšies kodas 25 (arba 75, jei plėvelė neparduodama tuščia, o naudojama įmonėje gaminių pakavimui).

Už tuščios pakuotės apskaitos nevykdymą atsakingam įmonės asmeniui skiriama bauda nuo vieno šimto dvidešimt iki dviejų šimtų dvidešimt eurų bei duodamas Privalomasis Sprendimas suvesti tuščios pakuotės apskaitą už tikrinamus metus (iki 5-ųjų ataskaitinių laikotarpių).

NAUJIENOS

Europos Plastiko pakto pasirašė ir Lietuva

Kovo 6 d. Lietuva Briuselyje, kartu su kitomis 13 Europos valstybių, pasirašė Europos plastiko pakto, skirtą kovai su vienkartinio plastiko gaminių ir pakuočių vartojimo keliamomis problemomis – tarša plastiko atliekomis ir sudėtingu jų tvarkymu.

Be mūsų šalies, palaikymą šio pakto iniciatyvai išreiškusios Danija, Suomija, Prancūzija, Švedija, Vokietija, Olandija, Belgija (Flandrija), Slovėnija, Portugalija, Ispanija, Italija, Graikija ir Latvija yra pasiryžusios skatinti nereikalingo plastiko naudojimo sumažinimą, pakartotinį naudojimą, perdirbimą ir perdirbto plastiko naudojimą naujuose gaminiuose.

Mūsų šalies atstovai taip pat aktyviai prisidėjo rengiant Europos plastiko pakto – jie konsultavosi su verslo, mokslo ir suinteresuotomis institucijomis, dalyvavo šio dokumento rengimo darbo grupės susitikimuose, teikė komentarus ir pastabas. Lietuvoje, siekiant padėti verslui įgyvendinti Europos plastiko pakto tikslus, numatoma peržiūrėti teisinę bazę ir planuoti finansines priemones inovacijų ir perdirbimo srityje. Tikimasi, kad mūsų šalis, įgyvendindama paktą, lengviau įvykdys ir kitus ES žiedinės ekonomikos teisės aktų numatytus tikslus, nes šios problemos aktualumas Lietuvai kasmet tik didėja – 2017 m. buvo surinkta ir kitų atliekų pirminio apdorojimo metu susidarė 93,3 tūkst. tonų, o 2018 m. – jau 100,5 tūkst. tonų plastiko

atliekų, didžiąją dalį jų – 61 proc. sudarė plastiko pakuočių atliekos.

Kaip sakė Europos plastiko pakto pasirašyme dalyvavusi aplinkos viceministrė Justina Grigaričienė, vienkartinio plastiko ir kitų jo gaminių vartojimo mažinimas, tvaraus vartojimo skatinimas ir visuomenės sąmoningumo didinimas yra vieni pagrindinių mūsų šalies atliekų tvarkymo strategijos tikslų.

Paktu siekiama, kad iki 2025 m. vienkartinių plastiko gaminių ir pakuočių iš žaliavinio plastiko naudojimas Europoje būtų mažinamas bent 20 proc., o visi šie teikiami rinkai gaminiai ir pakuotės, kiek įmanoma, būtų naudojami pakartotinai ir perdirbami. Taip pat siekiama, kad iki 2025 m. būtų perdirbama bent 25 proc. daugiau vienkartinių plastiko gaminių ir pakuočių, o naujuose gaminiuose ir pakuotėse būtų bent 30 proc. perdirbto plastiko. Paktu nustatyti įsipareigojimai yra ambicingesni nei ES teisės aktų numatyti reikalavimai – siekiai konkretesni, juos planuojama įgyvendinti greičiau. Tikslai yra savanoriški, jų neįvykdžius, sankcijos nenumatytos.

Lietuvoje, padedant verslui siekti Europos plastiko pakto tikslų, bus peržiūrima teisinė bazė ir planuojamos finansinės priemonės inovacijų ir perdirbimo srityje. Tikimasi, kad mūsų šalis, įgyvendindama šį paktą, lengviau įvykdys ir kitus ES žiedinės ekonomikos teisės aktų numatytus tikslus.

Vilnius pasakė ryžtingą „NE – vienkartiniams plastiko indams“ miesto renginiuose

VšĮ „Gamtos ateitis“, kaip ir kitos pakuočių atliekų, atliekų tvarkymo organizacijos, miesto renginių organizatoriai, savivaldybių atstovai, gamintojai sausio 20 d. buvo pakviesti į Aplinkos ir energetikos komiteto Vilniaus miesto savivaldybėje surengtą diskusiją „Vilnius be vienkartinio plastiko“.

Diskusija buvo surengta siekiant išsiaiškinti efektyvius būdus atsisakyti vienkartinio plastiko pakuočių ir aptarti vienkartinių plastiko pakuočių uždraudimo Vilniaus miesto renginiuose klausimą – anksčiau, nei į nacionalinę teisę bus

perkelta 2019 m. gegužės 8 d. ES tarybos priimta Plastiko direktyva, kurioje nustatyta, kad nuo 2021 m. Europos Sąjungoje bus uždrausta paroduoti ir naudoti vienkartinius plastikinius daiktus, tokius kaip vienkartiniai stalo įrankiai, vienkartinės lėkštės, vienkartiniai puodeliai, vienkartinės stiklinės, gėrimų šiaudeliai ir pakeliai, ausų krapštukai bei balionų lazdelės.

Sausio 22 d., Vilniaus savivaldybės išplatintame pranešime pristatomas sostinės tarybos priimtas neeilinis sprendimas – nuo 2020 m. kovo Vilniaus mieste vykstančiuose renginiuose nenaudoti jokių vienkartinių plastikinių indų.

Vienkartiniai plastikiniai gaminiai paprastai yra skirti naudoti tik vieną kartą arba trumpą laikotarpį, o po to išmetami, tuo užteršiant gamtą. Masinių renginių metu susidaro ištis dideli vienkartinių plastikinių indų atliekų kiekiai, kurie yra kenksmingi ekosistemoms. Tikimasi, kad šis Vilniaus miesto priimtas sprendimas, prisijungiant prie ryžtingų ekologinių iniciatyvų šalies mastu, padės mažinti plastiko atliekų kiekį Vilniaus mieste bei mokys miestiečius sąmoningumo atliekų tvarkymo srityje.

Kaziuko mugės suvenyrai – į tvaresnius „Gamtos ateitis“ pirkinį maišelius „Aš ne iš plastiko“

Šiomet Vilniuje vykusioje Kaziuko mugėje visi dalyviai buvo kviečiami atsisakyti plastiko – vienkartinių maišelių, indų ar kitų gaminių, o lankytojai raginti vartoti ir pirkti atsakingai. Prie šių naujų miesto tradicijų kūrimo būti atsakingesniems ir draugiškesniems gamtai viešų renginių metu prisijungė ir pakuočių atliekų tvarkymo organizacija VšĮ „Gamtos ateitis“ – mugės dalyvius aprūpinusi per 30 000 popierinių ir greitai suyrančių pirkinį maišelių su šūkiu „Aš ne iš plastiko“. Maišeliais buvo aprūpinti mugės dalyviai, prekiavę maisto gaminiiais ar įvairiais suvenyrais, kurie – kaip būdavo įprasta anksčiau – pirkėjams būdavo sudedami į vienkartinius plastikinius maišelius.

„Visuomenę ugdyti sąmoningumo ir ekologiškumo pirmiausiai turime edukacija ir gyvais pavyzdžiais – ne tik moralais ar gresiančiomis baudomis, – apie siekį naudoti kuo mažiau vienkartinio plastiko kalbėjo Pakuočių atliekų tvarkymo organizacijos „Gamtos ateitis“ Viešinimo ir marketingo vadovė Diana Ramanauskaitė. – Jei kiekvienas per dieną pakeltume bent po vieną šiukšlę savo mieste, suskaičiuokime ir įsivaizduokime – kiek miestas taptų švaresnis, ir kiek šis gyvas pavyzdys paskatintų ir aplinkinius pasielgti taip pat? Tas pats ir su vienkartinio plastiko naudojimu – jei savo rankinėje kasdien nešiotumėmės daugkartinį maišelį pirkiniams arba parduotuvėje vietoj plastikinio maišelio rastume daugiau skirtingų alternatyvų – daugkartinį ar popierinį maišelių ir, įsigiję jų, savo pavyzdį rodytume kitiems – kokio pokyčio po mėnesio ar metų jau sulauktume, kalbėdami apie sunaudojamus vienkartinio plastiko kiekius mūsų šalyje?“ Pasibaigus visą savaitgalį mieste šurmuliavusiai mugei pasirodė straipsnių apie tai, kad plastiko šventėje visgi būta, o sprendimas atsisakyti plastiko renginiuose iš esmės nebuvo įgyvendintas iki galo.

„Aptariant šį visame mieste kelias dienas vykusį renginį, turbūt būtų privalu akcentuoti, kad dalį renginio organizatorių ir dalyvių planų, deja, bet pakoregavo ir šiuo metu pasaulyje siaučiančio korona viruso grėsmė. Vadovaudamiesi medikų rekomendacijomis, prekybininkai maisto produktus dengė plastiko plėvelėmis ar į tam tikras

rekomendacijas reagavo savaip, siekdami saugumo pirmiausiai dėl grėsmės žmonių sveikatai, bet ne aplinkosaugai, ir tai visgi suprantama, – apie dėl nūdienos aktualijų kiek nublankusią renginio ekologinę iniciatyvą ir „kitokios Kaziuko mugės“ idėją komentavo D. Ramanauskaitė. – Tačiau turime suprasti ir tai, kad aplinką tausojantys pokyčiai neįvyksta per vieną naktį – būtina kryptingai ir pamažu eiti tų pokyčių link.

Galbūt visuomenė dar nėra pilnai, 100 proc. subrendusi atsisakyti vienkartinio plastiko indų, plastikinių maišelių ar kitų gaminių, bet pokyčiai vyksta – vartotojų supratimas pamažu auga, įpročiai keičiasi, o gamintojai ir prekybininkai ieško ir toliau ieškos alternatyvų, kurias galėtų pasiūlyti visuomenei, reaguojant į aplinkosaugos problemas. Tikimės, kad kituose Vilniaus ir kitų miestų organizuojamuose renginiuose – mugėse, sporto šventėse ar susibūrimuose – gamtą ypač teršiančio vienkartinio plastiko iš tikrųjų neliks, o visuomenė ilgainiui tik stiprins suvokimą apie tai, kad asmeninės pastangos, kad ir kokios mažos jos būtų – vienaip ar kitaip prisideda prie bendros padėties keitimo ir supratimo, kad „Gamtos ateitis – mūsų rankose!“

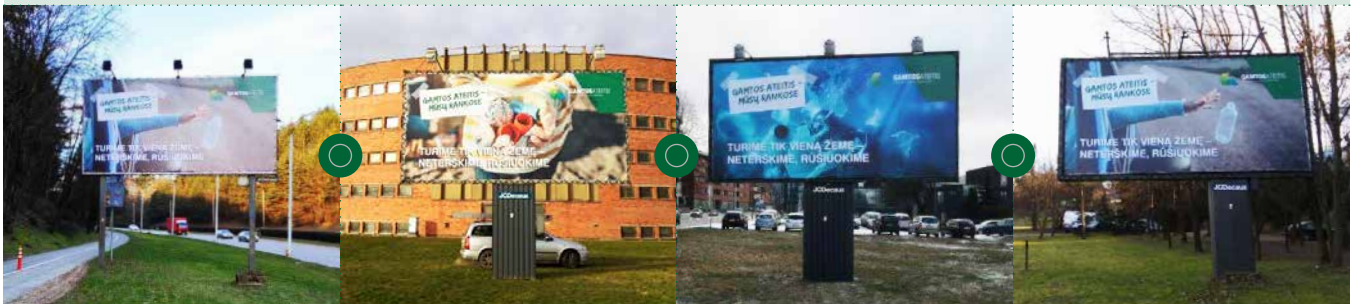

EDUKACIJA

BENDRADARBIAVIMAS SU SAVIVALDYBĖMIS, VYKDANT VISUOMENĖS EDUKACIJĄ PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TEMA

Pirmąjį šių metų ketvirtį įvairios švietimo, edukacijos priemonės buvo įgyvendintos ir su skirtingomis Lietuvos savivaldybėmis: Didžiuosiuose Lietuvos miestuose buvo įgyvendinta informacinė lauko reklamos kampanija – „Gamtos ateitis – mūsų rankose“, siekiant atkreipti visuomenės dėmesį į aktualias problemas pakuočių atliekų tvarkymo klausimais bei skatinant atsakingai rūšiuoti pakuočių atliekas, mažinti vartojimą.

Buvo išspausdinti informaciniai maketai regioninėje žiniasklaidoje vasario mėn.: laikraštyje „Švyturys“ (Kretingos sav.), „Naujasis Gelupis“ (Birštono sav.), „Anykšta“ (Anykščių sav.). Nuo metų pradžios užmegztas bendradarbiavimas su „Žinių radijo“ laida „Mažiau yra daugiau“, prisidedant prie sklaidos visuomenei apie tvarų ir atsakingą vartojimą.

Informaciniais lankstinukais apie rūšiavimą buvo aprūpintos Biržų, Kėdainių, Rietavo, Ignalinos ir Vilniaus r. savivaldybės. Vilniaus raj. skirta informacija parengta trimis – lietuvių, lenkų, rusų – kalbomis. Lankstinukuose pateikta informacija apie tai, kiek trunka tam tikrų atliekų suirimas gamtoje, kaip svarbu keisti savo įpročius atsisakant vienkartinį plastikinių daiktų, kalbama apie nūdienos problemas, susijusias su neatsakingu vartojimu. Taip pat dar kartą primenama, kaip teisingai rūšiuoti atliekas.

Kaišiadorių, Joniškio, Lazdijų sav. ir Šiaulių RATC buvo pristatyta daugkartinio naudojimo pirkinių maišelių.

Akmenės savivaldybėje antrines atliekas iš gyventojų surenkantis automobilis apklijuotas socialine reklama „Gamtos ateitis – mūsų rankose“.

Vasario 26 d. VšĮ „Gamtos ateitis“ su edukacine programa „Kaip meškiukas kitokį gimtadienį šventė“ apsilankė Ukmergės lopšelyje-darželyje „Vaikystė“. Čia susitiko su ikimokyklinio amžiaus vaikais. Edukacinės programos personažai – trys miško gyventojai – meškiukas KUBUŠ, kiškis ir lapė – vaikus kvietė dainai ir šokiui bei diskusijai apie tai, kaip mes mokame rūšiuoti ar gyventi savo aplinkoje sukuriant kuo mažiau atliekų. Renginio pabaigoje visi vaikai gavo dovanų po edukacinę pasakų ir užduotėlių knygą, pagamintą iš 100 proc. perdirbtų antrinių žaliavų „Kaip meškiukas kitokį gimtadienį šventė“.

„Metų pradžioje visuomet surenkame įvairiausių edukacinių, švietimo apie atsakingą vartojimą, rūšiavimą priemonių poreikį iš savivaldybių, su kuriomis glaudžiai bendradarbiaujame visuomenės švietimo skirtinguose regionuose klausimais. Įvairios edukacinės programos, mokymai ikimokyklinio ar mokyklinio amžiaus vaikams – viena iš palankiausiai savivaldybių atstovų vertinamų priemonių, nes jaunoji karta labai domisi viskuo, kas susiję su gamtos puoselėjimu ir išsaugojimu. O vaikai savo ruožtu

įgytais patarimais, pamokymais vėliau noriai dalijasi savo šeimose – su tėvais, seneliais. Tad įvairių programų vaikams skirtinguose Lietuvos miestuose numatėme ir šiems metams,“ – įspūdžiais apie pirmąjį šių metų renginį vaikams, įvykusį Ukmergėje, dalijosi Diana Ramanauskaitė, VšĮ „Gamtos ateitis“ Viešinimo ir marketingo vadovė. Šiai knygai specialiai sukurta edukacinė programa artimiausiu metu pasieks ir kitas Lietuvos mokymosi įstaigas.

GAMTOSATEITIS
PAKUOČIŲ ATLIKŲ TVARKYMAS

GAMTOS ATEITIS

PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS

Draugaukime

Nuo šiol mus galite sekti ir LinkedIn socialiniame tinkle:

Dar daugiau įdomių temų, naujovių apie pakuočių atliekų sektorių, atsakingą ir tvarų vartojimą, žiedinės ekonomikos principus ir kitas temas, kurios gali būti įdomios ne tik gamintojams / importuotojams bet ir mums, kiekvienam, galinčiam asmeniškai prisidėti prie pokyčių aplinkosaugos srityje.

[gamtosateitis.lt](https://www.gamtosateitis.lt)